Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeld. ◇ 95. gada gahjums.

Maksà:

Ekspedizijà saņemot		
par 1 gadu	2 rub.	20 kap.
par 1/2 gadu	1 „	20 „
par 1/4 gadu	„	60 „
par 1 mehnesi	— „	25 „

Maksà pa pastu peesuhtot un pilsehtà mahsà peesuhtot:		
par 1 gadu	3 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	1 „	60 „
par 1/4 gadu	— „	90 „
par 2 mehnescheem	— „	50 „

Maksà uz ahrsemem:		
par 1 gadu	10 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	5 „	80 „
par 1/4 gadu	3 „	50 „
par 1 mehnesi	1 „	50 „

Sludinajumi maksà: par sihku rakstu rind. 10 k., 1. pusē un tekstà 30 k.

Adreses maina maksà 10 kap.

Numurs maksà 1 kap.

Redakzija: Jelgawà, Katoļu eelà Nr. 42. Ekspedizija: Katoļu eelà Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigà, Walnu eelà 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 92. **Treschdeen, 9. aprilì.** **1914.**

Jelgawas Kommerzbanka

(1899. g. bibinatà „Jelgawas Laukſaimneez. Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedriba“ 1912. g. 31. oktobrì pahrdehweta par „Jelgawas Kommerzbanku“)

Jelgawà, Katoļu eelà 44, telefons waldei 1050, darischanu weschanai 62.

(Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas namà.)

Jelgawas Kommerzbanka isdara wisadas **banku** operazijas, kà: **peenem noguldijumus**, isſneedſ **aisdewumus**, isdara **premiju bilesches apdroschinaschanu** pret amortisaziju

Prozentu mehrs: noguldijumeem 6% gadà, **beſ krona nodokla atwilkschanas, tekoscha rehkina noguldijumeem** 5%, **aisdewumeem** 6½—8½%.

Kantoris atwehrts darbdeenàs no pl. **10—3** deenà.

1914. g. 1. janwari

norehkinu stahwoklis 6.405.745 r. 08 k.

Eemaksats (ſkaidrà naudà) **akziju kapitals** un ziti bankà esoschi droschibas kapitali **1.074.806 r. 29 k.**

Jelgaw. Kommerzbankai war naudu eesuhtit ari zaur walstbankas nodaļam un rentejam. Pee eemaksas tur jausdod Jelgawas Kommerzbankas wahrds un winas tekoscha rehkina numurs Jelgawas rentejà un pehz eemaksas isdarischanas jaraksta Jelgawas Kommerzbankai ihpascha wehstule un tanì jaaprahda, ko ta lai dara ar eesuhtito naudu.

Noguldijumus peenem ari pa pastu, telegrafu un rentejam un walstsbankas nodaļam un tapat tos un noguldijumu prozentes issuhta.

Pasta adrese: **Митавскому Коммерческому Банку, Митава.** — Jelgawas Kommerzbankai.

Telegramu adrese: **Коммерцбанкъ, Митава.** — **Kommerzbank, Jelgawà.**

Zaur rentejam un walstsbanku naudu suhtot — jausdod, ka Jelgawas Kommerzbankai ir Jelgawas rentejà tekoschs rehkins sem Nr. 63671 (условный текущій счетъ Митавск. Коммерческаго Банка въ Митавскомъ Казначействѣ № 63671.

Swarigakais no satura:

Pilsehtas wehleschanas Leepajà un muhsu pilsonibas apweenoschana zaur presi.
Likumprojekts par semneeku atswabinaschanu no pagastu walschu ustureschanas.
Saku jauntajuma eekustinajums.
Diwu wahzu aristokratu — miljonaru milsu saudejumi.
Jauni panahkumi sirds operazijà.
S. M. Bruttschenko stipendijas.
Paskaidrojums par dsihwokku nodokli.
Skolneeki dselszeka biletes dabon par paseminatu tarifu.
Muhsu meerteesneschi un jaunà teesaschanas kahrtiba.

Pilsehtas wehleschanas Leepajà un muhsu pilsonibas apweenoschana zaur latweeschu presi.

Pehz issludinuatà wehletaju saraksta israhdas, ka latweescheem weeneem pascheem peeder apm. 60% no wisàm wehletaju balsim. Tàpat naudas wehrtibà rehkinot, latweescheem Leepajà peeder wiswairak nekustamu ihpaschumu. Tadehl latweeschu wehletaju komiteja, kura sastahdijusees no wisàm latweeschu aprindam, tag dejà pilsehtas galwas weetneeka Breikscha kga wadibà, atstahjusi latweescheem 23 lozekkus nahkamajà domè. Wahzeescheem teek atstahts tikpat daudſ pilsehtas domes lozekku. Pahrejee domneeku sehdekki atwehleti leischeem un kreeweem, kuri arweenu turas kopà ar latweescheem. Wispahrigi, latweeschi Leepajà sateek ar wahzeescheem deesgan labi un negrib pehdejos nemaſ apspeest winu tautiskàs teesibàs, kautschu wahzeeschu pehz spehka ir Leepajà daudſ masak, un tee paschi ir pa dakai tikai pahrwahzojuschees latweeschi. Tahdà kahrtà Leepajai nahkamibà nodroschinata meeriga kulturela attihstiba. Ar kaunu tikai jamin, ka pee latweescheem radusees ari kahda atkriteju „partija“, kura mahksligi radita un ustureta no weetejàs melnsimtneezisku proletariskàs mehslu lapas „Dsihwes“. Sarkanà „Dsihwe“, kà sinams, top ustureta no kahdas latweescheem un Kreewijai naidigas melnsimtneeku partijas ar tumscho noluhku — latweeschus skaldit un wahjinàt. Bet japreezajas, ka „Dsihwes“ peekriteju un lasitaju skaits ir ahrkahrtigà wehrà masinajees, jo maſ wairs atrodas starp latweescheem tahdu weenteesigu mulkischu, kas no „Dsihwes“ kautos aiſ deguna wasatees. Apweenotàs latweeschu wehletaju komitejas organs un weetejàs latweeschu kulturas dsihwes wajadsibu isteizejs ir nopeetnais un mehrenais „Leepajas Atbalſs“, kursch tagad droschà un noteiktà wirseenà wada latweeschu leetu Leepajà. Muhsu pilsonibas noteiktà

Karaleene un kalpone.

1. Diwi brahli.

Karstà, tweizigà deena tuwojàs wakaram. Pazehlàs smagi, tumschi mahkoni, mesdami pahr semi baigas ehnas. Reisem tahlè jau atskaneja pehrkona graudeeni, wehstidami negaisa tuwoschanos.

Klusums waldija masajà buhdinà, kura atradàs kahdu pus juhdsi tahlu no Delmontes muischas un pils. Likàs, ka negaisa tuwoschanàs uſ buhdinas eemihtneekeem darijusi eespaidu.

Tur pee masas behrna gultinas stahweja brihnischkigi skaista jaunawa un gresni gehrbees jauneklis.

Atskanot tahleem pehrkona graudeeneem, jauneklis zeeschi apkampa meiteni, speeda pee kruhtim un skuhpstija. Mihli wina wehràs azìs jauneklim, bet — tad peepeschi asaras sahka winai pluhst pahr waigeem.

— Tu raudi, Enrika?... — jauneklis baschigi jautajo, sanembams winas rokas un luhkodamees winai azìs: — Ko tas nosihmè?...

— Raudu aiſ preeka un laimes... Un ari aiſ bascham...

— Kas tewi dara nemeerigu? Es esmu tik besgala laimigs redsot tewi un muhsu behrnu... Un tu tatschu, sini, ka es tewi nekad neatstahschu. Neweens lai nedomà to panahkt. Un lai nedomà ari tewi kaut kà aisskahrt. Taws Franzisks pratìs ar katru tikt galà, kas tik usdrihkstetos stahtees mums zeklà.

Pee scheem wahrdeem jauneklis lepni saslehjàs. Wina melnajàs azìs eededsàs uguns.

Sajuhsminata Enrika usluhkoja wina stalto, spehzigo stahwu.

Ja, Franzisks Serano pateescham bij reti skaists un brasches jauneklis. Wina sahrtàs luhpas sem masajàm, melnajàm uhsinam bij itin kà raditas preeksch skuhpstischanàs. Pareisi weidotà sejà atspogulojàs wihrestiba un drosme. Peere bij augsta un atklahta, kura wehl pawairoja jaunekla wihrischkigo isskatu.

Winsch nonehma platmali, aiſ kuras bij aisspausta wanaga spalwa. Wehl schobeen winsch to bij ar sawu parasto weiklibu noschahwis. Tad nometa mehteli un tapa redsamas wina spehzigàs kruhtis dahrga samta komsolì.

Enrika eeskatijàs winam azìs.

— Mani nomahz launa nojauta, — wina teiza: — Kamehr tu esi pee manis, schkeet wiss ir labi, naw ko raisetees, bet tiklihdſ ko esi projam, sirds baikojas un trihz, ka tikai nepasaudeju tewi. Warbuht ta ir wahjiba... Ja tà, peedod man to. Bet seeweetes sirds beeschi ween jau eepreeksch nojausch nelaimi tuwojamees...

— Ja ari tahda nahk, — Franzisks droschi teiza: — Sanemsim to kà peenahkas un — uswaresim! Lai paleek baschas un tumschas domas. Raudsisimees droschi nahkotnè un buhsim gatawi ari uſ zihnu, ja liktenis mums tahdu lemtu...

— Ja, tagad aismirsisim wisu launo... Tawà klahtbuhtnè es to ari spehju...

Un wina apkampa mihloto jaunekli, kura sejà ari atspogulojàs kaut kas lihdsigs nemeeram. Kà ehna bij pahrlaidusès pahr to. Redsams, Enrikas nemeers bij ari winu aisnehmis.

Gan winsch mehginaja atkratitees no tumschàm nemeera domam, bet kad wehlu wakarà atwadijàs no Enrikas un behrna, winu no jauna pahrnehma nemeers.

Mihlotà meitene pawadija winu no buhdinas pagalmà, kur stahweja peesees Franzisku kumelsch ar gresneem sedleem.

Wehl beidsamais rokas speedeens, beidsamais skuhpsts un — straujais kumelsch aisnesa Enrikas mihloko. Tumsa to aissedsa ... Wina palika weena un atgreesàs atpakal buhdinà pee sawa behrna.

* * *

Franzisks ahtri sasneedsa Delmontes pili, aiſ kuras isplehtas plaschi lauki, stepe un weetàm druwas.

Schinì paschà laikà, kad Franzisks eejahja Delmontes pils sehtà, aiſ tàs klajà lauka pee kahdas ganu buhdas stahweja melnà mehteli eetinees jauneklis.

Leelà platmale bij usmaukta dsiki uſ azim. Winsch stahweja drusziņ salihzis un degoschu skatu luhkojas pehz kaut ka. Bahlo, nepeewilzigo seju aptwehra eesarkana bahrsda. Kaulainà roka uſ kruhtim zeeschi tureja kopà mehteli. Pa brihscham winsch klusi lahdejàs.

— Pee pekles! ... Schis neleetis wehl naw redsams ... Bet winsch apsolijàs buht jau lihdſ ar saules reetu klaht ... Redsams, manam brahlim Franziskam ir leelaka nosihme nekà man! ...

Beidsot sahka liht. Debesis pawisam apmahzàs. Smagas, leelas leetus lahses krita uſ saulè iitwihkoscho semi to atspirdsinàt. Pehrkona graudeeni sekoja weens otram, bet sibenu pahtagas nemitigi schkehla tumsu un mahkonu blahkus, kuri jonu joneem mutuloja augschà pee debesim.

Tad weentuligais gaiditajs lahdedamees paslehpàs pajumtè no leetus gahseeneem.

— Neganta nakts! ... — winsch runaja: — Waj paschi pekles gari patikuschi wakà ...

Peepeschi winsch sahka klausitees.

— He, kas tas! — winsch tad eesauzàs: — Dsirde mani reti kad wiſ ...

Usmanigi winsch noleezàs pee semes un sahka wehrigi klausitees.

Ja, nebij ko schaubitees, — tahlumà bij dsirdams pakawu trokſnis.

— Tas ir winsch ... Droschi ween, jo kas gan zits schahdà negaisà usdrihkstetos dotees laukà ... Bet tomehr jabuht uſ wisu ko gatawam.

Winsch iswilka sobinu, bet jau nahkoschà azumirkli to eebahsa atpakal makstì, jo saredseja jahtneeku un to pasina.

(Turpmak wehl.)

grupeschanàs un atſwabinaſchanàs no melnſimtneezifki-ſozialiſtigàm mehſlu lapam tikai ar preeku apſweizama, un tàpat waram eeteikt ari Rigas latweeſchu pilſonibai un lauku inteligenzei pee laika galigi noſchkuhtet pee malas tàs paſchus „Dſihwes“ ſugas melnſimtneeku iſdotos „organus“ — „J. D. Lapu“, „Jauno Balſi“, „Jauno Zeku“, „Jauno Awiſi“ un „Jaunakàs Sinas“. Schìs melnſimtneezifki-ſozialiſtigàs mehſlu lapas jo weegli iſſchkiramas, jo wiſas ir waj nu „jaunas“ waj ari „jaunakas“ un daſchas pawiſam „jauninas“.

Tàpat ar ganbarijumu konſtatejams, ka ari wiſa Wentspils latweeſchu pilſoniba atraduſi ſew zeenigu preſes organu „Wentspils Apſkatâ“, kurſch eenem ſtingri noteiktu wirſeenu Wentspils pilſonibas apweenoſchanâ. Tahdas ir jaunakàs eepreezinoſchàs parahdibas latweeſchu awiſchneezibâ. s

Eekſchſeme.

Atraidits 100,000 rbl. leels dahwinajums. Pirogowa beedribas walde Maſkawâ, apſpreeſdama Dr. Nakimowa nolikumus par ſawu 100,000 rbl. leelo ſeedojumu antialkoholiſkâ inſtituta dibinaſchanai pee Pirogowa beedribas, pehz ilgàm pahrrunam nolehmuſi atraidit ſeedojumu, atſihdama noteikumus par nepeenemameem.

Jaunu leelu doku zeł Sewaſtopolê preeſch Melnàs juhras drednautu un zitu kara kugu buhwes. Schis doks buhs pahrakais par wiſeem ziteem Kreewijâ, jo tanî warès buhwet kugus, kuri eet 35 pehdas dſiłi. Doku buhwè inſcheneers Tſchajews.

Par wihreeti pahrgehrbuſees ſeeweete. „Utro Roſiji“ ſino: Uſ Wolgas twaikona „Nikolajs“ kalpoja par pawahru jauns matroſis Marks Paſchins, ſanembams 25 rbł. algas mehneſi. Beidſot tas atſinees, ka ir ſeeweete un ka paſê ſawu wahrdu wina pahrgroſijuſi aiſ diweem eemeſleem: lai kluhtu walâ no ſaimneeku un winu weeku „laipnibas“ un lai buhtu eeſpehjams wairak nopelnit, nekà ſeeweetei. Wiltojumu wina iſdarijuſi Niſchnij-Nowgorodâ, kur kalpojuſi par pawahru. Wina ſtrahdajuſi ari Kaſanâ un beidſot eeraduſees Aſtrachanâ. Sche wina wiſpirms ſtrahdajuſi kahdâ partijâ pee Wolgas iſtekas, pehz tam iſpildijuſi krahſotaja darbus un beidſot eeſtahjuſees par pawahru uſ twaikona. Aprinka teeſa par ſcho „noſeegumu“ winu noteeſajuſi uſ pusotra mehneſcha zeetumâ. Aſtrachanas apgabalteeſa prahwu pret winu iſbeiguſi.

Peterburga. Iſſtrahdats likumprojekts par ſemneeku atſwabinaſchanu no pagaſtu waiſchu uſtureſchanas. Pehz ta pagaſta eerehdnu uſtureſchanu uſnemas kronis. Pagaſta wezakais un ſkrihwers dabuſchot zeetu algu, tàpat tikſchot atwehleti lihdſekli preeſch kanzelejas uſtureſchanas. Tahdejadi apm. 80% no pagaſta iſdewumeem wareſchot iſleetot ziteem wiſpahrejeem un kultureleem mehrkeem. No ſchìs reformas zelas ſchahdi iſdewumi: par 9772 pagaſta wezako uſtureſchanu 47 Eiropas Kreewijas gubernâs, peenemot zaurmehrâ 270 rbł., kopâ 2,6 miljonu rbł.; par pagaſta ſkrihweru uſtureſchanu, zaurmehrâ 505 rbł. — 4,9 milj. rbł.; kanzlejas naudas — 2,05 milj. r. Preeſch 1293 Sibirijas pagaſteem — 1,6 milj. rbł. — Ja tiktu atſihts par eeſpehjamu iſplatit projekteto reformu ari uſ Baltijas gubernam un Poliju, tad preeſch 795 Baltijas pagaſteem buhtu wajadſigs 795,900 rbł. un preeſch 1285 polu pagaſteem 1,2 milj. rbł. Preeſch wiſas walſts iſdewumi aprehkinati uſ 3,532,900 rbł.

— Streiku apkaroſchanas noluhkâ miniſtru padome nolehmuſi ſaſaukt tirdſneezibas un ruhpneezibas miniſtrijas ſewiſchku konferenzi, kurai jaiſſtrahdà ſtreiku apkaroſchanas lihdſekli. Konferenze ſahkſchot darbotees aprila otrâ puſê. Eekſchleetu miniſtrs Makłakows eekuſtinajis jautajumus, ka bibinamas ſameerinaſchanas kameras, kuràm jaiſſchkir domu ſtarpibas ſtarp darba dewejeem un ſtrahdneekeem.

— Lauksaimneezibas mahzibas tautſkolâ. Semkopibas wirſpahrwaldneeka wadibâ nupat notikuſi konferenze, kura peenehmuſi reſoluziju, ka tautſkolâ jamahza dabas ſinibas, peemehrojotees weetejàm wajadſibam.

Daugawpili weſela rinda ſchihdu iſdarijuſchi „bankrotus“. — Kà ſinams, tad wini tos iſleeto, lai eedſihwotos uſ weenteeſiſchu rehkina. Bankrots pee wineem noſihmè brangu „geſchefti“, bet ne iſpoſtiſchanu, kà pee kriſtigeem.

Baltija.

Saku jautajumu

eekuſtinajis Fr. Laſmanis Keiſariſkàs Kreewijas Dahrſkopibas Beedribas Rigas Nodaḷas 2. marta ſapulzê, uſaizinadams dahrſkopjus, lai tee likſu nowehrtet ſaku nodaritus ſaudejumus ſawos augłu dahrſos un ſaſtahditu protokolus, ka ſakrahtos wajadſigee materiali muhſu walſts domneekeem ſtahjotees pee ſaku jautajuma apſpreeſchanas. Lihdſ ſchim winam ſchai leetà jau eenahkuſchas diwas atſauksmes. 1) Protokols, pagaſta teeſneſcha Pag. jamaſſà ziteem, wiſpahrigi kopâ nemot 18,065 rbł. 16 kap. Kà war rihkotees ſchahdos parahdos

W. Jaſner.

Matiſchi (Walmeeras aprinkî). Matiſchu baſniza ar ſawu ſlaido torni uſ uſkalnina netahlu no Burtneeku eſera eeraugama jau tahkàm werſtiim. Ap deewnamu, kur wehl neſen atpakaḷ atradàs tikai weena kolonial- un materialpretſchu tirgotawa, kà ari weetejais baſnizas krogs, pehdejos gados, kamehr Baunu muiſchas ihpaſchneeks Ginzelis iſdod ſemi uſ muhſcha renti, aug jauni nami, kà ſehnes leetainâ laikâ. Matiſchi nupat wahrda ihſtenâ noſihmê ſahk pazeltees par meeſtinu. Mehs ſchimbrihſcham ſkaitam jau 3 pahrdotawas, apteeku, tehjnizu, krona degwihna pahrdotawu, brihwbiblioteku, draudſes kopmoderneezibu u. t. t. Kas ſihmejas uſ apkahrtnes ſemkopju leelo intereſi preeſch peenſaimneezibas, tad gan ar godu waram minet, ka Baunu Uhtnas mahjas ihpaſchneeks ar ſawu ſkaiſto lopu ſtałłu eetaiſi, ar ſawàm teizamàm gowim, ar ſawu reti tauko peenu muhſu moderneezibâ ik gadus ſaſtahw uſ wairak kà 2000 (laſi: diwi tuhkſtoſchi) ſkaidra eenehmuma. Un tahdu maſgruntneeku, kuru eenehmumi par lopkopibu ween ſneedſas pahri par 1000—1500 rbł. mehs waram daudſ wehl uſſkaitit. Japeeſihmê, ka Burtneeku eſera apkahrtne ar Matiſchu draudſi ſkaitas pee augligakeem Walmeeras aprinka nowadeem un ka tikai labâ ſemê lopkopibu, resp. peenſaimneezibu war pazelt. Linu tihrumi pee mums gadu no gada wairak ſahk iſſuſt, bet winu weetâ eeraugami ſałojoſchi ahbolina tihrumi un melioretas plawas.

Eſermaleetis.

Pampaḷu krahj-aiſdewu kaſe darbojas no 1912. gada aprila, bet ar tik labàm ſekmem, ka 1913. gadâ jau apgroſija 48,140 rbł. 4 kap. un bilanze ſaſneedſa gada beigâs 14,032 rbł. 83 kap. Beedru ſkaits wairojees gada laikâ no 57 uſ 72 ar balibas naudu no 740 uſ 1305 rbł. Aiſdewumi wairojuſchees no 6135 uſ 12,525 rbł. jeb pret perſonigu uſtizibu 2790, kihlam 2740 un galweneekeem 6995 rbł. Noguldijumi wairojuſchees no 5300 uſ 11,939 rbł. 40 kap. un wiſpahreji kaſes mantiba wairojuſès no 89 rbł. 26 kap. uſ 295 rbł. 1 kap. Pawiſam gada laikâ eenemti 989 rbł. 30 kap. un iſdoti 543 rbł. 76 kap., tà ka pelniti 445 rbł. 54 k. un gadu agrak 242 rbł. 89 kap. No tihras pelnas iſmaksà beedreem par balibas naudu 10% diwidendes. Kaſes gada ſapulze atſina darbibu par ſekmigu un nowehleja 15 rbł. Pampaḷu beſmaksas tautas bibliotekai. Pahrwehlamos waldes lozekłus E. Herteli ar Fr. Waldi eewehleja atkal un Kaſchoku no jauna, padomê no jauna eewehleja M. Birbulu un rewiſijas komiſijâ Anderſonu, Strauſu, Mauriņu un Fr. Rubeni.

P.

Blihdene. Blihdenes Lauksaimneezibas Beedriba ſarihko 13. apr. ſch. g. publiſkus preekſchlaſijumus par dahrſkopibas un ſaknkopibas jautajumeem. Laſis Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkàs Sabeedribas dahrſkopibas inſtruktors D. Panders.

Ekengrahwe. Ekengrahwes Bibliotekas Beedriba ſarihko 20. apr. ſch. g. preekſchlaſijumus par pławkopibu. Laſis L. L. E. S. agronomskulturtechnikis J. Laurſons.

Lihwbehrſe. Lihwbehrſes Lopkopibas Pahrraudſibas Sabeedriba ſarihko 20. aprilî ſch. g. publiſkus preekſchlaſijumus par dahrſkopibas un ſaknkopibas jautajumeem. Laſis L. L. Ekonomiſkàs Sabeedribas dahrſkopibas inſtruktors D. Panders.

Pehrkone. Lauku darbi jau tik tahlu paweikti, ka daſchos pagaſtos, peemehram Pehrkonê, kà „L. Atb.“ ſino, daſchi ſemneeki ſahkuſchi jau kartupełus ſtahdit.

Rihza. Lihdſ ar rajona agronoma biroja eerihkoſchanu Leepajâ Lejas-Kurſemes lauksaimneezibas beedribas mantojuſchas jaunu eeroſinataju ſpehku. Tagad ſapulzes un preekſchlaſijumi noteek waj katru ſwehtdeenu. Ari Rihzas lauksaimneezibas beedribas dſihwe lihdſ ſchim wilkàs beeſgan gauſi; bet tikllihdſ rajona agronoms ſahka apkalpot lauksaimneeku wajadſibas, lauksaimneeki ſahk wairak intereſetees par ſemkopibas beenas jautajumeem. Tà 16. martâ ſch. g. uſ rajona agronoma J. Egliſcha kga preekſchlaſijumu bija eeraduſchees wairak kà 200 lauksaimneeku, kuri dſihwi ſekoja wiſeem iſſkaidrojumeem par ſemkopibu un lopkopibu.

Wentspils. Par pilſehtas krahjkaſes direktoru pilſehtas dome eewehlejuſi lihdſſchinejà wahzeeſcha konſuła Ed. Rufmana weetâ tirdſneezibas ſkolas preekſchneeku Turauſku, par direktora beedri wahzeeſcha Gutſchmidta weetâ kapteini Eſerkalnu.

Dunawa (Ilukst. apr.). Gahjeju truhkums ſche ſchogad ir ſajuhtams leelakâ mehrâ, kà lihdſ ſchim jeb kad. Saſtanâ ar to tad ari algas ſchogad ir ſamehrâ ar agrakajeem gadeem juhtami augſtakas. Sche faime pa paraſtam top nemta uſ wiſu gatawu, t. i. ſaimneeks dod netik ween uſturu, bet ari apgehrbu un apawu. Tà pee wiſa gatawa alga ir: gada puiſim 100—130 rublu, waſaras puiſim 60—80 rbł., meitai 50—60 rbł., ganam 35—55 rbł. Turpreti pee koku zirſchanas un plubinaſchanas pa ſchejeenes leelajeem meſcheem un pa Daugawu un weetejo winas peeteku Egloni ſchopawaſar ſtrahdneeku peedahwajas daudſ wairak, nekà ir wajadſigs, zaur ko ari beenas alga ir wairak kà uſ puſi ſemaka nekà

Laukſtrahdneeku apgahdaſchanas agenturas.

1. **Auguſts Oſchiuſch**, Krahſlawâ, ſawâ namâ (Августъ Ошинъ, Креславль, Витебской губ., собствен. домъ). Jabrauz zaur ст. Креславка, Р.-О. ж. д.

2. **Dawids Auka**, Rehſeknê, grahmatu tirgotawâ, (Давидъ Аука, гор. Рѣжица, Витебской губ. книжный магазинъ). Jabrauz uſ ст. Рѣжица, М.-В.-Р. ж. д.

Agenturas uſnemas ſtrahdneeku ſamekleſchanu, nolihgſchanu, lihgumu iſgatawoſchanu un apſtiprinaſchanu un ſtrahdneeku nogahdaſchanu uſ bſelſzeka ſtazijam, pee leelakàm partijam nogahdà ſtrahdneekus lihdſ darba weetai. Lauksaimneeki, kuri wehlas dabut **kreetnus un ihſti noderigus darba ſpehkus**, lai peteizas pee laika.

---

un rakſtweſcha parakſtits, par to, ka weenâ weenigâ dahrſâ ſaki ſcho ſeemu padarijuſchi ſaudejumus par wairak kà 700 rbł. Ap dahrſu eſot taiſita zeeta behłu ſehta, lai ſaki newaretu eelihſt dahrſâ, bet leelo ſneega putenu behł ſaki gahjuſchi pahri ſehtai; 2) Rakſts no kahda koku ſkolas ihpaſchneeka Elejas apkahrtnê, kurâ ſinots, ka dahrſus no ſakeem bijis eeſpehjams weenigi ar biſes palihdſibu aiſſargat. Sinotajs pirmâ naktî noſchahwis ſawâ dahrſâ 6 ſakus! Pa wiſu ſcha gada ihſo ſneega laiku noſchauti dahrſâ 17 ſaki, beſ tam wehl eewainoti un uſ apkahrtejeem laukeem atraſti kahdi 5 ſaki. Tikai tahdâ zekâ bijis ſinotajam eeſpehjams iſglahbt ſawu dahrſu no galigas iſpoſtiſchanas. Eeteizams wiſeem dahrſu ihpaſchneekeem papuhletees par ſaudejumu takſeſchanu un atteezigu protokolu ſaſtahdiſchanu. Ja nebuhs gahdats par peerahdijumu materialu, tad ſaku draugeem nenahkſees gruhti aiſſtahwet ſawus ſporta lopinus, dahrſkopibai par poſtu.

Weſteena. Weſteenas weetejo lopu audſeſchanas un pahrraudſibas ſakeebriba ſarihko teoretiſkus un praktiſkus lopkopibas kurſus no 9.—15. aprilim ſch. g. Kurſos mahzibas paſneegs ſemkopibas departamenta inſtruktors A. Mahlinſch un Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkàs Sabeedribas inſtruktors Stillis. Kurſeem ari wehl ſewiſchks mehrkis — eeroſinàt weetejos lopkopjus uſ ſarihkojamo latweeſchu ſugas lopu iſſtahdi un apſkatu Weſteenâ 26. maijâ ſch. g. Uſ ſcho iſſtahdi, kura dos leezibu par weetejo lopu audſeſchanas panahkumeem, zerams, ka iſbrauks no Peterburgas ari profeſors E. Liſſuns. Lihdſ ar iſſtahdi ari notiks ſlauzrju ſazenſchanàs un godalgoſchana, kà ari wairaki preekſchlaſijumi. Weetejo Lopu audſeſchanas organiſazija Weſteenas rajonâ aptwer jau pahri par 100 ſaimneezibas. Schi weetejo lopu iſſtahde tadehł jo wairak eewehrojama, ka junija mehneſi turpat Weſteenâ notiks angelnas lopu beedribas iſſtahde un tahdâ kahrtâ buhs eeſpehjams ſalihdſinàt abu lopkopibas wirſeenu ihſtos iſnahkumus. Weetejo lopu audſeſchanas beedriba nolehma junija mehneſcha iſſtahdê nemaſ nepeedalitees, tà ka ſchai beidſamajâ iſſtahdê buhs weenigi maiſitee angelnas lopi.

Augſchminetee lopkopibas kurſi notiks Weſteenas Lejas-Lepos. Atklahſchana 9. aprilî ſch. g. Peeteiſchanàs Lejas-Lepos pee Leelupa kga un pee K. Preedes kga Lejas-Bekſenos.

Ehrgli. L. L. Ekonomiſkàs Sabeedribas dahrſkopibas inſtruktors S. Raſewſkis notur 13. apr. ſch. g. pee Ehrglu Lauksaimneezibas Beedribas preekſchlaſijumu par dahrſkopibas pahrraudſibas ſabeedribu.

Rankas Patehretaju Beedribai Widſemes gubernators atkahwis lauksaimneezibas beedribas namâ atwehrt grahmatu tirgotawu.

Leepa-Birſgale. Weetejâ draudſê par mahzitaju eewehlets Wilhelms-Buſchs, miruſchà prahweſta Buſcha dehls. Ari Buſcha tehwa tehws darbojees ſchai draudſê kopſch 1841. g.

Walmeeras aprinka X. kara ſirgu kantona preekſchneeks Mahrzis Seetinſons, tautſkolotajs Katwerâ, Wiſaugſtaki apbalwots ar ſudraba medali Staniſlawa lentê ar uſrakſtu „par uſzihtibu“.

Wez-Peebalga. Pagaſta nodokli. Tekoſchâ gadâ pagaſta nodoklis ſaſneedſis eewehrojamu augſtumu: 9 rbł. 70 kap. luteraneem, 5 rbł. 70 kap. pareiſtizigajeem. Pagaſtâ ir 2978 wihreeſchi; nodokłus maſſà 1827, un nemaksà 1154. Pagaſtam ir bijis 1913. g. 1. janwarî nodokłu parahdâ 15,278 rbł. Eenemts 6532 rbł. 34 kap. Palizis parahdâ 8,743 rbł. 76 kap. Wiſpahrigee pag. nodokli ir 1914. g. 12,781 rbł. 55 kap., kas ſedſas ar maksatajeem pag. kapitalu % 1826 rbł. 98 kap. un ziteem, eenehmumeem. Beſ tam luteraneem wehl peenahk ſkolu nodoklis ar 7477 rbł. un 52 kap. pa 4 rbł. uſ maksataja. Scha nodokła bija 1. janwarî 1913. g. 15,975 rbł. 7 kap. Eenemts 6382 rbł. 41 kap., bet palizis parahdâ 9592 rbł. 66 kap.

W. Jaſner.

Matiſchi (Walmeeras aprinkî). Matiſchu baſniza ar ſawu ſlaido torni uſ uſkalnina netahlu no Burtneeku eſera eeraugama jau tahkàm werſtiim. Ap deewnamu, kur wehl neſen atpakaḷ atradàs tikai weena kolonial- un materialpretſchu tirgotawa, kà ari weetejais baſnizas krogs, pehdejos gados, kamehr Baunu muiſchas ihpaſchneeks Ginzelis iſdod ſemi uſ muhſcha renti, aug jauni nami, kà ſehnes leetainâ laikâ. Matiſchi nupat wahrda ihſtenâ noſihmê ſahk pazeltees par meeſtinu. Mehs ſchimbrihſcham ſkaitam jau 3 pahrdotawas, apteeku, tehjnizu, krona degwihna pahrdotawu, brihwbiblioteku, draudſes kopmoderneezibu u. t. t. Kas ſihmejas uſ apkahrtnes ſemkopju leelo intereſi preeſch peenſaimneezibas, tad gan ar godu waram minet, ka Baunu Uhtnas mahjas ihpaſchneeks ar ſawu ſkaiſto lopu ſtałłu eetaiſi, ar ſawàm teizamàm gowim, ar ſawu reti tauko peenu muhſu moderneezibâ ik gadus ſaſtahw uſ wairak kà 2000 (laſi: diwi tuhkſtoſchi) ſkaidra eenehmuma. Un tahdu maſgruntneeku, kuru eenehmumi par lopkopibu ween ſneedſas pahri par 1000—1500 rbł. mehs waram daudſ wehl uſſkaitit. Japeeſihmê, ka Burtneeku eſera apkahrtne ar Matiſchu draudſi ſkaitas pee augligakeem Walmeeras aprinka nowadeem un ka tikai labâ ſemê lopkopibu, resp. peenſaimneezibu war pazelt. Linu tihrumi pee mums gadu no gada wairak ſahk iſſuſt, bet winu weetâ eeraugami ſałojoſchi ahbolina tihrumi un melioretas plawas.

Eſermaleetis.

Pampaḷu krahj-aiſdewu kaſe darbojas no 1912. gada aprila, bet ar tik labàm ſekmem, ka 1913. gadâ jau apgroſija 48,140 rbł. 4 kap. un bilanze ſaſneedſa gada beigâs 14,032 rbł. 83 kap. Beedru ſkaits wairojees gada laikâ no 57 uſ 72 ar balibas naudu no 740 uſ 1305 rbł. Aiſdewumi wairojuſchees no 6135 uſ 12,525 rbł. jeb pret perſonigu uſtizibu 2790, kihlam 2740 un galweneekeem 6995 rbł. Noguldijumi wairojuſchees no 5300 uſ 11,939 rbł. 40 kap. un wiſpahreji kaſes mantiba wairojuſès no 89 rbł. 26 kap. uſ 295 rbł. 1 kap. Pawiſam gada laikâ eenemti 989 rbł. 30 kap. un iſdoti 543 rbł. 76 kap., tà ka pelniti 445 rbł. 54 k. un gadu agrak 242 rbł. 89 kap. No tihras pelnas iſmaksà beedreem par balibas naudu 10% diwidendes. Kaſes gada ſapulze atſina darbibu par ſekmigu un nowehleja 15 rbł. Pampaḷu beſmaksas tautas bibliotekai. Pahrwehlamos waldes lozekłus E. Herteli ar Fr. Waldi eewehleja atkal un Kaſchoku no jauna, padomê no jauna eewehleja M. Birbulu un rewiſijas komiſijâ Anderſonu, Strauſu, Mauriņu un Fr. Rubeni.

P.

Blihdene. Blihdenes Lauksaimneezibas Beedriba ſarihko 13. apr. ſch. g. publiſkus preekſchlaſijumus par dahrſkopibas un ſaknkopibas jautajumeem. Laſis Latweeſchu Lauksaimneeku Ekonomiſkàs Sabeedribas dahrſkopibas inſtruktors D. Panders.

Ekengrahwe. Ekengrahwes Bibliotekas Beedriba ſarihko 20. apr. ſch. g. preekſchlaſijumus par pławkopibu. Laſis L. L. E. S. agronomskulturtechnikis J. Laurſons.

Lihwbehrſe. Lihwbehrſes Lopkopibas Pahrraudſibas Sabeedriba ſarihko 20. aprilî ſch. g. publiſkus preekſchlaſijumus par dahrſkopibas un ſaknkopibas jautajumeem. Laſis L. L. Ekonomiſkàs Sabeedribas dahrſkopibas inſtruktors D. Panders.

Pehrkone. Lauku darbi jau tik tahlu paweikti, ka daſchos pagaſtos, peemehram Pehrkonê, kà „L. Atb.“ ſino, daſchi ſemneeki ſahkuſchi jau kartupełus ſtahdit.

Rihza. Lihdſ ar rajona agronoma biroja eerihkoſchanu Leepajâ Lejas-Kurſemes lauksaimneezibas beedribas mantojuſchas jaunu eeroſinataju ſpehku. Tagad ſapulzes un preekſchlaſijumi noteek waj katru ſwehtdeenu. Ari Rihzas lauksaimneezibas beedribas dſihwe lihdſ ſchim wilkàs beeſgan gauſi; bet tikllihdſ rajona agronoms ſahka apkalpot lauksaimneeku wajadſibas, lauksaimneeki ſahk wairak intereſetees par ſemkopibas beenas jautajumeem. Tà 16. martâ ſch. g. uſ rajona agronoma J. Egliſcha kga preekſchlaſijumu bija eeraduſchees wairak kà 200 lauksaimneeku, kuri dſihwi ſekoja wiſeem iſſkaidrojumeem par ſemkopibu un lopkopibu.

Wentspils. Par pilſehtas krahjkaſes direktoru pilſehtas dome eewehlejuſi lihdſſchinejà wahzeeſcha konſuła Ed. Rufmana weetâ tirdſneezibas ſkolas preekſchneeku Turauſku, par direktora beedri wahzeeſcha Gutſchmidta weetâ kapteini Eſerkalnu.

Dunawa (Ilukst. apr.). Gahjeju truhkums ſche ſchogad ir ſajuhtams leelakâ mehrâ, kà lihdſ ſchim jeb kad. Saſtanâ ar to tad ari algas ſchogad ir ſamehrâ ar agrakajeem gadeem juhtami augſtakas. Sche faime pa paraſtam top nemta uſ wiſu gatawu, t. i. ſaimneeks dod netik ween uſturu, bet ari apgehrbu un apawu. Tà pee wiſa gatawa alga ir: gada puiſim 100—130 rublu, waſaras puiſim 60—80 rbł., meitai 50—60 rbł., ganam 35—55 rbł. Turpreti pee koku zirſchanas un plubinaſchanas pa ſchejeenes leelajeem meſcheem un pa Daugawu un weetejo winas peeteku Egloni ſchopawaſar ſtrahdneeku peedahwajas daudſ wairak, nekà ir wajadſigs, zaur ko ari beenas alga ir wairak kà uſ puſi ſemaka nekà

pehrn; strahda par 60 kap. lihdſ 1 rbl. deenâ ſmago plosteneeka darbu.

— Schoſeem bija atklihdis uſ ſchejeenes meſcheem meſcha kuilis, kuru pret pawaſari ari iſdewàs nomedit. Tagad iſrahdas, ka kahda meſcha tuwumâ eſoſchu Smehlu mahju ſaimneeka zuhka ir bijuſi ar ſcho kuili ſapahrojuſees, no kam tai atneſuſchees ſiweni diwkahrt leelakâ ſkaitâ kà paraſts un pehz meeſas buhwes un ſpalwas pilnigi meſcha zuhku weidâ.

Zeka gahjejs.

Ahrſemes

Diwu wahzu ariſtokratu — miljonaru milſu ſaudejumi.

Preekſch kahdeem deſmit gadeem diwi bagatakee wahzu ariſtokrati, firſts Hohenlohe un firſts Firſtenbergs, kuru ihpaſchumus un mantu wehrteja pahri par 100 miljonu rubku, kahda monta bij krahta pa wairak paaudſem, ſadewàs kopâ uſ leelakeem weikaliſkeem uſnehmumeem. Paſchi wini no weikalu buhſchanam maſ ko ſinaja un wineem gadijàs ari ta nelaime, ka peenehma par generalpilnwarneeku ari kahdu neprateju, bet pee tam ſpekulantu. Schis generalpilnwarneeks tad nu ar ſawu pilnwaras deweju milſigajeem kapitaleem uſſahka un uſnehma weenu paſahkumu pehz otra: raktuwes, bankas, leeltirgotawas, twaikonu linijas, ſpekulaziju ar pilſehtu gruntsgabaleem u. t. t. Bet pee leelakàs dakas weikalu iſnahza tikai leeli ſaudejumi un tikai daſchi atmeta pelnu un zaur to wiſs uſnehmums ſtrahdaja ar ſaudejumeem. Schee ſaudejumi palika tik leeli, ka firſteem ſahka peetruhkt naudas un wini bij peeſpeeſti taiſit uſ ſawàm muiſcham parahdus. Tà tahlak eet newareja un wini jutàs ſpeeſti likwidet wiſus paſahkumus. To iſdarot tagad nu iſrahdas, ka ſaudejumi ir tik milſigi, kahdus tos gan neweens nebij ne eedomajees: firſtam Hohenlohe no 65 miljonu rbl. leela ihpaſchuma paleekot wairs pahri tikai 10 miljoni un Firſtenberga ſaudejumi neeſot maſaki. Saudejumi ir pat neiſprotami leeli, jo uſ weena weeniga leeltirbſneezibas nama Berlinê, kur abi firſti ſtrahdajuſchi kopâ ar kahdu ſchihdu tautibas leeltirgotaju, ſaudejumi 5 gadu laikâ iſtaiſot 10 miljonu rubku. Domajams, ka ariſtokratiſkee weikalneeki no ſaweem pilnwarneekeem un kompanjoneem neganti ir peekrahpti.

Jauni panahkumi ſirds operazijâ. No Nujorkas ſino, ka Dr. Kareliſs chirurgiſkâ beedribâ demonſtrejis pee ſuneem eewehrojamus ſirds operazijas mehginajumus: uſ diwi minutem pilnigi apturejis operejamâ ſuna ſirds darbibu un pa ſcho laiku iſdarijis eegreeſumus ſirdî un ſaſchuwumus.

Riga.

S. M. Prutſchenko ſtipendijas Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija atlahwuſi nodibinât no to kapitalu prozentem, kuri ſaſtahdijuſchees no labprahtigeem ſeedojumeem un dahwinajumeem, pa weenai ſtipendijai uſ bijuſchâ Rigas mahzibas apgabala kuratora S. M. Pruttſchenko wahrdapee Keiſareenes Katrinas II. un Rigas zeturtàs augſtakàs ſkolam Rigâ, pee Zehſu, Lubanes, Walkas, Aluksnes, Tſchornas, Arensburgas un Terbatas augſtakàm pirmmahzibas ſkolam — pawiſam 9 ſtipendijas.

Par ſkolas grahmatam. Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrija greeſch Rigas mahzibas apgabala waldes wehribu uſ to, ka mahzibas eeſtahdês nereti parahdotees leetoſchanâ kaitigas grahmatas. Tapehz mahzibas apgabala waldei uſdots raudſitees uſ to, ka leeto tikai tahdas mahzibas grahmatas, kuras uſnemtas miniſtrijas katalogâ, waj „Tautas apgaiſmoſchanas miniſtrijas ſchurnalâ."

Spitaliba Widſemê. Pehz Widſemes ſpitalibas apkaroſchanas beedribas ſinam, Muhli, Zehſu, Tarwaſtes un Nennales leproſorijâs 1. janwarî 1914. g. bijuſchi kopâ 198 ſpitaligee (par 6 maſak nekà gadu eepreekſch). Leproſorijâ pee Rigas bijuſchi 29 ſlimneeki. Wiſâ Widſemê 1. janwarî 1914. g. ahrſteem ſinami bijuſchi 415 ſpitaligee. Jgaunu dakâ eſot ſpitaligo wairak, nekà Widſemes latweeſchu dakâ.

Noſeedſneeku guhſtiſchana. Apſtaigadams ſawu eezirkni, polizijas uſraugs Laſchaſs eeraudſijis 3. aprika rihtâ ap plkſt. 3 Schautru un Ebekmuiſchas eelu ſtuhrî 3 neuſtizamus wihreeſchus, no kureem diwi ſtahwejuſchi atſewiſchki, bet treſchais ar elektriſku laterniti apſkatijis nama Nr. 11 logus Ebekmuiſchas eelâ. Pamanijuſchi Laſchaſu, abi pirmee metuſchees behgt pahr klajumu uſ Ebekmuiſchas puſi, bet treſchais iſſchahwis ar rewolweri uſ Laſchaſu un behdſis uſ Saldatu eelu. Laſchaſs dſinees pehdejam pakal un ſchahwis tam reiſi un, kad behglis ſchahwis winam 6 reiſes, winſch ſchahwis tam 7 reiſes. Behgla ſchahweeni nekehruſchi Laſchaſu, bet waj behglis kerts, naw ſinams, jo tas aiſbehdſis. Bauſkas un Wehja eelu ſtuhrî Laſchaſs atkal dſirdejis ſchaujam un ſteidſees uſ tureeni, kur deſchurejoſchais polizijas kahrtibneeks Purins ſtahſtijis, ka Wehja un Bîſchu eelu ſtuhrî winſch pamanijis 3 neuſtizamus wihreeſchus un, kad winſch gribejis tos apturet, weens no teem ſchahwis winam 5 reiſes. Winſch ſchahwis teem 4 reiſes un dſinees pakal, bet tee aiſbehguſchi. Waj ſchee 3 wihreeſchi bijuſchi ziti, waj tee paſchi pirmee, naw iſſinats, bet ka wini bijuſchi kahdi noſeedſneeki, par to neſchaubas. p.

Ari „waroniba". Dſehrumâ iſleelijees, 48 g. w. Jahnis Breedis no Brunineeku eelas 65 eemetis 4. apr. glahſê degwihnu ſudraba rubli un norijis toreiſê ar degwihna, bet drihſi tà faſlimis, ka aiſweſts uſ pilſehtas ſlimnizu un — tomehr ar norunu, ka gadijumâ, ja winu iſahrſtê, winam kopâ ar ziteem beedreem ſchis rublis janodſer. p.

Pahrſchanta labâ ziſka 4. martâ ejot no baſnizas uſ mahjam 27 g. w. Almai Embel no Walmeeras eelas Nr. 24. Starp brunineeku un Matiſa eelam wina peepeſchi dſirdejuſi kur ſchaujam un, kà domajams, ſchahweji bijuſchi demonſtranti no Brunineeku eelas. p.

Leelifka ſahdſiba peenahkta 20. martâ Baltijas wahzu laukſaimneeku beedribas zentralâ moderneezibâ, Pletenbergu eelâ Nr. 5. Par wainigeem 27. martâ apzeetinati meiſtars un noliktawas pahrſinis Auguſts Petſchke un wina palihgs Oto Semanowitſchs ar kutſcheereem Edwardu Kraſtinu, Alekſeju Nefodowu un Auguſtu Kalninu. Kutſcheeri jau atſwabinati, bet meiſtars ar ſawu palihgu wehl atrodas apzeetinajumâ. Wini abi ſlepenpolizijâ atſinuſchees un uſdewuſchi kutſcheerus par lihdſwainigeem, bet pee iſmekleſchanas teeſneſcha wini wairs neatſihſtotees par wainigeem. Noſagtas eſot pudeles, kannas un zitas ieetas par 30,000 rbl. Iſmekleſchanu turpina. p.

Jelgawa.

Paſkaidrojums par dſihwoklu nodokli. Likums noſaka, ka pahrſuhdſibas par nepareiſu dſihwokku nodokla nemſchanu eeſneedſamas weena mehneſcha laikâ. Beeſchi gadas, ka no makſatajeem, kas pahrmainijuſchi dſihwokli gada ſahkumâ waj beigàs, dehl namſaimneeku nepareiſeem paſinojumeem peedſen nodokli par diweem dſihwokkeem. Sakarâ ar to finanſchu miniſtrija paſkaidrojuſi, ka peedſiht no makſataja nodokli tadehl ween, ka winſch laikâ pret to naw zehlis eerunas, buhtu tikpat nepareiſi, kà peedſiht nodokli no tahdàm perſonam, kuràm tas nemaſ naw jamakſà. Tapehz ar zirkularu uſdots nodokku komiſijam iſlabot tamlihdſigos gadijumos peelaiſtàs kluhdas, neatkarigi no laika, kad eeſneegts luhgums par ſchìs kluhdas iſlaboſchanu.

Skolneekeem dſelſzeka bileſchu dabuſchanai par paſeminatu tarifu, kà ſinams, no ſkolas preekſchneezibas teek iſdotas ihpaſchas apleezibas, kuras jauſrahda ſtazijas kaſês. Schahdas apleezibas bileſchu dabuſchanai par paſeminatu tarifu ir derigas: Leeldeenu brihwlaikâ — 1 mehneſi, ſkaitot no pehdejàs gaweenu nedelas, un Seemas-ſwehtku — 1½ mehneſi, ſkaitot no 1. dezembra lihdſ 15. janwarim.

Muhſu meerteeſneſchi un jaunà teeſaſchanas kahrtiba.

Katram ſinams, ka muhſu meerteeſneſchi pahrmehrigi apkrauti ar darbu. Daudſeem no wineem jaiſſpreeſch pa gadu 5, 6 un pat 7 tuhkſtoſchi prahwu, kas iſtaiſa wairak par 20 prahwu par deenu, ja mehs rehkinam par gadu 300 darba deenas. Pateeſibâ tikdaudſ ſehſchu par gadu meerteeſneſis nekad newar noturet. Winam jan m daliba pee meerteeſneſchu ſapulzes ſehdem, jaiſbrauz ſchad un tad, un beigu beigàs tatſchu kanzelejas darbi ari jadara un jaraksta ſpreedumi un daſchadi nolehmumi. Ja daudſ, tad meerteeſneſis war noturet par gadu 200 ſehdes, un tad winam uſ katru ſehdi iſnahk pahrak par 80 prahwam! Katrâ prahwâ taiſchu jaraksta protokols un ſpreedums un pa leelakai dakai ari janopratina wairaki leezineeki. Leetas ſapratejam nerwi uſbudinajas tikai eedomajotees, kà lai weens zilweks teek galâ ar tahdu milſumu darba un kahda tur war buht teeſaſchana un prahwas iſmekleſchana, kur zilwekam tà par galwu par kaklu jaſteidſas. Buhtu grehks pahrmeſt muhſu meerteeſneſcheem tihſchu nolaidibu waj neapſinigumu, bet ka tomehr daſcha prahwa iſnahk pawirſchi iſſpreeſta, tad tur wainiga pahrmehriga teeſneſcha nodarbinaſchana. Teeſneſis jau ari tikai ir zilweks, kura ſtrahdaſchanas ſpehjam ir ſinamas robeſchas.

Ar ſcha gaba ſahkumu eeweda deeſgan daudſ pahrmainu teeſaſchanas kahrtibâ, par ko jau dewàm garaku pahrſkatu. Jauneewedumi daſchâ labâ ſinâ atweeglina laudim teeſaſchanos, bet meerteeſneſcheem wini uſleek daudſ wairak darba, nekà lihdſſchim bija. Lai tikai eedomajamees peenahkumu, wiſadas ſuhdſibas un daſchadus luhgumus peenemt ar mutes wahrdeem un eerakſtit protokolâ. Par tuhkſtoſchàm prahwu, zik tur naw tahdu ſuhdſibu un luhgumu?! Katrs adwokats war paſtahſtit, zik winam naw jaklauſas no weenkahrſcha zilwezina daſchadu leeku noſtahſtu, zik naw jaleek preekſchâ daſchadu jautajumu, eekams winſch war gudrs tikt, ko zilweks ihſti grib. Weens pats tahds ſuhdſibas eeſneedſejs weegli ween war nokawet puſſtundas laika. Ja nu wehl eewehrojam, ka kriminalleetâs meerteeſneſim japeenem katra ſuhdſiba, lai ari prahwas iſteeſaſchana peekriſtu zitam meerteeſneſim, apgabalteeſai waj pagaſta teeſai, tad gruhti eedomatees, kad lai teeſneſis wiſu to iſdara. Tagadejeem meerteeſneſcheem peetiktu darba tikai ar wiſu mutiſku ſuhdſibu peenemſchanu ween un wini nemaſ netiktu pee zita darba, ja wini ſcho likuma noteikumu gribetu neatlaidigi iſpildit un ja laudis ſahktu ſchinî ſinâ ſawas likumigas teeſibas iſleetot.

Tahlak jaunais likums faihſinaja daſchadus iſpildiſchanas terminus un eeweda faihſinatu aktu iſpildiſchanu un teeſas pawehlu doſchanu kriminalleetâs. Areſtetee noſeedſneeki teeſneſim tagad janopratina 24 ſtundu laikâ un jataiſa nolehmums par winu tahlaku areſteſchanu, waj atſwabinaſchanu. Tas wiſs uſleek teeſneſcham koti daudſ ſteidſamu un neparedſetu darbu, kuri praſa daudſ puhku un laika. Neparedſeti un ſteidſami darbi paraſti trauzê kahrtigu un eepreekſch noliktu darbu iſpildiſchanu. Teeſneſcham ſchahdi darbi jaiſpilda wehlak, pat pa nakti, kas zilweku pahrmehrigi nogurdina. Pee wiſa ta muhſu meerteeſneſchu algas ir pahrmehrigi ſemas. Kad preekſch lahdeem peezeem gadeem ziteem teeſu darbineekeem algas paaugſtinaja, tad meerteeſneſchus un ſemneeku wirſteeſu preekſchſehdetajus atſtahja uſ wezàm algam, tadehl ka bija nolemts weetejàs teeſas pahrgroſit. Tagad nu pahrgroſijumi ir notikuſchi, meerteeſneſchi un wirſteeſu preekſchſehdetaji paleek tee paſchi, bet, deemſchehl, ari algas paleek tàs paſchas. Dſihwes dahrdſiba arween eet uſ preekſchu un zitos arodos ſamehrâ zelas ari darba atalgojumi. Tas war noweſt tiktahku, ka uſ meerteeſneſchu weetam wairs nepeeteikſees wezaki un wairak peedſihwojuſchi teeſu darbineeki. To jau tagad war pa dakai nowehrot. Saprotams, ka galu galâ no wiſa ta zeetìs tikai laudis, kuri nahks ar teeſam darìſchanâs.

(Turpmak beigas.)

Grahmatu plaukts.

Duſmas. L. N. Tolſtoja. Wairumâ ſchurnala „Rotas" ekſpedizijâ, Karka eelâ Nr. 33. Makſâ 5 kap.

Adolfa Allunana humoriſtigi-ſatiriſkee dſejoli. Otrâ daļa. Makſâ 75 kap. H. Allunana grahmatu pahrdotawas apgahdbeezibâ. Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 21.

Rota Nr. 6. Humoriſtigs ſchurnals. Redakzija un ekſpedizija Rigâ, Karka eelâ Nr. 33. Aboneſchanas makſa par gadu 3 rbl.

Kijewas ritualprahwa, Talmuda morale un ziti wehſturiſki dokumenti par ſchihdu ritualſlepkawibam. Jſdewuſi grahmatu apgahdneezibâ „Wairak Gaiſmas". Ar ſihmejumeem tekſtâ. Makſâ 15 kap. Jſrakſtot teeſchi no apgahdneezibas par ſuhtiſchanu nemakſâ. Adreſe: Jelgawâ, paſta kaſtite Nr. 17. Rigâ — paſta kaſtite Nr. 286.

Telegramas.

8 (21.) aprilî.

Peterburga. Filipowa maiſnizâ uſ 6. Roſchdjeſtwenſkas eelas ceebruka 3 apbrunojuſchees laupitaji un nolaupija 800 rbl. Guhſtot eewainots 1 laupitajs un 1 namikis.

Riga. No 4. aprila demonſtranteem apzeetinati 25 zilweki, to ſtarpâ 6 ſeeweetes.

Kauna. Swehtâ Kruſta baſnizâ iſzehlàs ugunsgrehks.

Saratowa. Nomira no kaukaſeeſcha Zagalowa ar zirwi eewainotais Dubrowina ihſto kreewu kauſchu ſchejeenes nodalas preekſchneeks apakſchpalkawneeks Dupkizkis.

Penſa. Pee Titowas ſtazijas notika dſelſzeka nelaime. Sadragata lokomotiwe un 6 wagoni un 4 wagoni ſadega. Nogalinats wirſkonduktors un 2 kreeſchu bihditaji.

„Latweeſchu Awises"

abonentus, kureem ar 1. aprili nobeidſas abonements, laipni luhdſam to drihſumâ atkahrtot un nenogaidit pehdejo laiku, lai iſſuhtiſchanâ nezeltos trauzejumi.

Pee paſtelleſchanas luhdſam uſdot bijuſcho aboneuta numuru.

„Latweeſchu Awises"

makſà:

Ar peeſuhtiſchanu pa paſtu un pilſehta mahjàs:

„ 1. aprika	lihdſ	30. aprilim	40	„
„ 1. „	„	31. maijam	70	„
„ 1. „	„	30. junijam	90	„
„ 1. „	„	31. julijam	120	„
„ 1. „	„	31. auguſtam	140	„
„ 1. „	„	30. ſeptembrim	160	„
„ 1. „	„	31. oktobrim	190	„
„ 1. „	„	30. nowembrim	220	„
„ 1. „	„	31. dezembrim	240	„

Ekſpedizijâ un iſdalamâs weetâs nonemot:
1 mehn. 25 kap. — 2 mehn. 50 kap. — 3 mehn. 60 kap. — ½ gadu 120 kap. un no 1. aprika lihdſ 1. dezembrim 1,70 kap.

Ekſpedizija,
Jelgawâ, Katoļu eelâ 40.

Atbildigais redaktors: M. Purinſch.

Jſdeweja: Sabeedriba „Latweeſchu Awises"

Latw. Sawstarp. Apdroschinaschanas Beedriba

Peenem apdroschinaschanâ wisadu **kustinamu** un **nekustinamu mantu** pret uguni, sibini un gahses sprahdseeneem, kâ ari **stiklus** (spogulu un logu) pret **plihschanu** par wislehtakeem un ehrtakeem tarifeem. Tâ ka beedribai isdewees noslehgt tahlakapdroschinaschanas lihgumu ar kahdu no Kreewijas wisleelakâm un wissolidakâm apdroschinaschanas beedribam, kura turpmak pret sinamu atlihdsibu usnemas lihdsatbildibu par wiseem leelakeem riskeem, kahdi muhsu beedribâ teek apdroschinati, tahdehl Latw. Sawst. Apdr. Beedribâ war apdroschinat wisadas mantas par wisaugstakâm summam.

1913. g. beedribâ bija apdroschinata daschada manta kopâ par 25754140 rubleem un winas paschas disponiblee naudas lihdsekli 1913. g. beigâs bija 170751 r. 32 k. — Tâpat beedribas kantoros peenem wisadu **dsihwibas apdroschinaschanu**, tas ir kapitalu apdroschinaschanu us mirschanas un sadsihwoschanas gadijumeem, kâ ari weenkahrschas behru naudas — neaprobeschoti no 50 rubleem sahkot. — Us peeprasijumeem ar rakstu tâpat atbild un peesuhta wisadus paskaidrojumus. — Dsihwibas apdroschinaschanai ir saws ihpaschs droschibas kapitals kopâ 243 624 r. 22 k. leels.

Zentralkantoris **Jelgawâ**, Katoku eelâ 44, **Rigâ** kantors Wakku eelâ 30 un zitur pilsehtâs un us laukeem nodalas un agenturas. Kur tahdas nawa — tur tâs us intresentu wehleschanos eerihko — un jauni darbineeki teek usaizinati peeteiktees.

Walde.

Sludinajums.

Jelgawas Pilsehtas Walde dara ar scho wispahribai sinamu, ka **15. aprili** sch. g. **plkst. 12 deenâ** Pilsehtas Waldes telpâs taps noturets torgs, kurâ us seschi gadeem, sahkot no 1. maija 1914. g., tiks wairaksolischanâ isnomata teesiba sanemt maksu **par pahrbraukschanu par plosta tiltu** un par pahrzelschanos ar plostu un laiwâs

par Leelupi pee Jelgawas.

Offertes ar rakstu slehgtos kuweros lihds ar torga noteikumos aprahditu 1000 rbl. leelu salogu eesneedsamas Pilsehtas Waldei lihds torga sahkumam.

Torga noteikumi islikti eeskatischanai Pilsehtas Waldes kanzlejâ wisâs sehdes deenâs.

Jelgawâ, 31. martâ 1914. gadâ.

Nr. 2748.

Zaur scho pagodinos zeen. Jelgawas un apkahrtnes publikai pasinot, ka sahkot ar **1. janwari** sch. g. esmu **atwehris**

auschanas eestahdi

un peenemu daschadus **auschanas darbus**, kâ: lakatus, pletes, bekus, wadmalu un puswadmalu un t. t.

Augstzenitâ

E. Weissmans,

twaika krahsotawa un kimiska masgatawa Jelgawâ pee Annas wahrteem, Kalwes schoseja Nr. 28.

NB. Peenemschanas weetas Jelgawa, Katoku eelâ 22, selikaka Dannenberga namâ un Leelajâ eelâ 43.

Sudraba medalis

Laukſaimneezibas isstahdê Jelgawâ

1913. g.

Zementa dakstinus.

Daschada leeluma **drenaschu truhbas, akas, trepjukahpeenus, brugus, siles, kapu apleekamos, sehtu stabus, uhdens reservuarus** u. t. t. peedahwâ

Brahli Maulwurff,

zementa pretschu ruhpneeziba Jelgawâ, Salâs un Walles eelu stuhri. Tel. 560.

J. Freimana drehbneezibas darbniza,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 53,

peenem pagatawoschanâ wisadus **uniformu** un **ziwilmehtelus** un **uswalkus. Dahmu mehtelus, jakas** un **kostimus**, pehz jaunakeem paraugeem par mehrenâm zenam.

Laukſaimneezib. maschinu fabrika un tschuguna leetuwe

G. Rahzen,

Jelgawâ, Skolas eelâ Nr. 15, pee Masajeem wahrteem.

Isgatawo wisadas

lauksaimneezibas maschinas

un **reservu dalas. Twaika kuhlejus**, wisjaunakâs konstrukzijas un wisados leelumos. Kuhlejeem **sorteerzilindrus** un **kurbelasis.** Lokomobilem eeleek us wislehtako jaunas **ugunsbukses** un **vorn seenas.** Wezeem katleem **isbukse twaika zilindrus** un eerihko us wentileem **jaunlaiku regulatorus.**

Ratneeks (stellmachers)

P. Hellmann.

Mana darbniza tagad atronâs

Jahna eelâ Nr. 2 blakus Jahna kapeem.

Pastellejumus ta jaunus ka ari **islabojumus isdaru wisdrihsakâ laikâ.** (206)

Manufakturas weikals

Joseph Jankelowitz,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 3, Strekera namâ.

Eewehlu sawu leelo manufaktur-pretschu krahjumu **par loti lehtâm zenam:** Wilnas drehbes kleitem un bluhsem, woalu markisetes, batistu, kretonu, uswalku un mehtelu stoffus, audekkus un pusaudekkus, madapolamu, schiffonu, preekschautu drehbes, gardeenus, galdautus, gultas segas, portjeras, sihda un wilnas lakatus un schalles.

Zaur scho pagodinos zeen. Jelgawas publikai pasinot, ka esmu atwehris

malkas pahrdotawu

pee Annas wahrteem, pr. Jahna kapeem.

Malku pahrdodu **wairumâ** un **masumâ**, ar un bes peesuhtischanas.

P. Feldmann. Telefons 1025.

Apstellejumus peenem **Katoku eelâ Nr. 51**, ehdeenu galdâ.

Gatawu drehbju spezialmagasina

„Rigas Basars“

Jelgawâ, Katoku eelâ 12,

peedahwâ **pawasara sesonai gatawas**

dahmu, kungu un behrnu drehbes,

pehz Parises un Wihnes jaunakâs modes

Dahmu nodala:				Kungu nodala:	
Mehteli no 7	lihds	60	rubl.	Swahrku uswalki no	30—60 r.
Manto „ 10	„	35	„	Mehteli	„ 8—35 „
Jakas „ 3	„	20	„	Kostimi	„ 8—30 „
Kostimi „ 12	„	50	„	Sporta schaketes	„ 7—15 „
Swahrki no 150 k.	lihds	10	r.	Tuschurkas	„ 6—12 „
				Bikses no 150 k.	lihds 9 r.

Uhdens zaurnelaidoschas drehbes. Formas aswalki. Skolneeku uswalki. Behrnu garderobes. Pirmklasiga apstellejumu ispildischana.

Laipna apkalposchana. Noteiktas zenas.

Jelgawâ,

Dr. Busch,

Katoku eelâ 20. Tel. 540.

Eeksches jâs, ahdas, puhschka un wener. slimibâs.

No 9—12 un no 6—8. Swehtdeenâs tikai no 9—12.

Ahrsts homeopats

Dr. med. P. A. Sejenkows,

Rigâ, Paulutschi eelâ 7, dz. 1.

Ahrsts spezieli **kronisskâs slimibâs.**

Runaj. pirmdeenâs, treschdeenâs un peektdeenâs no 10—1. Otrdeenâs, zeturtdeenâs no 6—7.

„Salon de Corsets M-me Marie“

Jelgawâ, Leelajâ eelâ 35.

Zaur scho pasinoju zeen. dahmam, ka manâ salonâ bes korsetem wehl teek no spezialistem pagatawoti preekschmeti, kas atteezas us seeweeschu wajadsibam, kâ: kermena taisni turetaji, apakschtaljas, wisadas bandaschas pehz modeka un ahrsta nosazijumeem.

Izgadiga nodarbosch. schini arodâ, kâ ari labi mahziti darba spehki, dod man eespehju, katru wehleschanos ispildit. Bagatigs modernu, gatawu korsetu krahjums. Swehtdeenâs un swehtku deenâs mans weikals ir slehgts.

Bischu skapischi

dabujami buhw- un mehbeln galdneezibâ Jelgawâ, Palejas eelâ 33, pee **J. Kimen.**

Weselibas sahls

„ARTISAL“

Ems, Wischi, Karlsbades, Wildungas u. z. Pehz sastahwa un dseedinoscha spehka nesatschkiras no dabisk. uhdeneem. Loti praktiski, ehrti un lehti. Dabonama pee **S. L. Liebermana Leepajâ.**

J. Spalits.

Zementroru, trepju un jumta papes fabrika

Jelgawâ, Schagares eelâ Nr. 5, telef. 270.

Buhw. sesonai sahkotees peedahwaju no krahjumâ atrodoschem materialeem:

Zement **trepju kahpeenus. Celu un koridoru flises. Aku un drenaschu rores** (wisados leelumos)

Sirgu un zuhku siles. Kapu krustus un apleekamos par loti lehtam zenam.

Bes tam peedahwaju pehz wisjaunakâ paraugu paschisgatawotus

Zement jumta dakstinus.

Seenas un jumta papi, akmena darwu wairumâ un masumâ.

Tapat usnemos **papes jumtu ussegschanu** un **nodarwoschanu par lehtam zeram.**

Jelg. Kopmoderneeziba,

Kalwes schoseja 20. Telef. 888.

Pasinojam atklahtibai, ka esam us wiseem peena produkteem **zenas paseminajischi:**

Swaigs peens	stopa	pud.	à 10	kap.
Kafejas krehjums	„	„	„ 30	„
Putu krehjums	„	„	„ 70	„
Wahjpeens	„	„	„ 3	„

Peesihme: Pilnpeenu war dabut ari 1/2 st. p. Kafejas un putu krehjumu ari 1/2 un 1/4 stopa pudelês

Sweests (saldâ krehjuma)	mahrz.		à 45	kap.
„ (export)	„	„	43	„
Skahbais krehjums	„	„	24	„
Beespeens	„	„	5	„
Krehjuma konfektes	„	„	50	„

Sche atsihmetâs zenas ir wisas ar peesuhtischanu mahjâs. Pehzpusd. zaur telef pasinojot, no rihta peesuhtis.

Atkalpohrdewejeem us wiseem peena produkteem **loti isdewigs rabats.** Prezes labums ir teeschami usteizams.

Drukats Grahmatu Ekon. Sab., agr. G. Landsberga drukatawâ, Jelgawâ.